

Landelijk Bureau

Postbus 2894

1000 CW Amsterdam

Telefoon (020) 346 72 00

Helpdesk (020) 346 72 50

Fax (020) 617 81 55

www.vluchtelingenwerk.nl

info@vluchtelingenwerk.nl

betreft debat Staat van de Europese Unie: 4 februari, Tweede Kamer
datum 31 januari 2019

ons O.2.2.19-012.MK
kenmerk

Geachte leden van het Europees Parlement,
Geachte Kamerleden,

Op maandag 4 februari vindt het debat plaats over de Staat van de Europese Unie in de Tweede Kamer. Het Europees vluchtelingenbeleid en het gebrek aan voortgang in de Europese Unie op dit terrein is een urgent thema. Met de Europese verkiezingen in het vooruitzicht grijpt VluchtelingenWerk Nederland dit moment daarom graag aan om u relevante en concrete aanbevelingen op het gebied van het Europees vluchtelingenbeleid aan te reiken.

1) Maak afspraken over vluchtelingen op de Middellandse Zee

Het is onhoudbaar dat er momenteel elke keer als er een schip dat mensen heeft gered op de Middellandse Zee, bekeken moet worden of er lidstaten bereid zijn om asielzoekers op te vangen. Doordat politieke onderhandelingen lang duren moeten mensen onnodig lang in risicovolle omstandigheden op zee wachten. Van een gestructureerd systeem is geen sprake. Dit is geen toekomstbestendig beleid en daarom bevelen wij het volgende aan:

- Lidstaten dienen snel afspraken te maken over de verdeling van de verantwoordelijkheid voor ontschepping van mensen die gered zijn op zee. Het bieden van een veilige haven en het steunen van reddingsmissies hoort bij alle kuststaten, inclusief Europese. Bij afwezigheid van functionerende asielsystemen in Noord-Afrika, is ontschepping daar geen optie. Mensen op schepen worden dan niet langer gedwongen om op zee te blijven in afwachting van het resultaat van ad hoc onderhandelingen tussen lidstaten.
- Het fundamentele recht op asiel moet worden blijven beschermd. Dit houdt in dat asielzoekers de mogelijkheid blijven houden om asiel aan te vragen in de Europese Unie.

- Het Europees asielbeleid moet zich fundamenteel richten op een gemeenschappelijke asielregulering en niet op ontmoediging: daarbij horen geen push-backs en geen pull-backs op zee.
- Europa moet blijven investeren in Europese reddingsoperaties op zee en humanitaire organisaties ondersteunen die mensenlevens redden. Het redden van mensenlevens op zee mag nooit strafbaar zijn.

2) Doorbreek de politieke impasse op het Gemeenschappelijk Europees Asiel Systeem (GEAS)

De herziening van het Europese asielbeleid is een politiek zeer ingewikkeld vraagstuk. Inmiddels zijn de onderhandelingen hierover tussen de lidstaten, de Europese Commissie en het Europees Parlement vastgelopen op de meest urgente kwestie: een evenredige verdeling van asielzoekers in Europa op basis van solidariteit. Wij doen de volgende aanbevelingen:

- Hervorm het failliete Dublinsysteem: asielaanvragen moeten in de toekomst niet langer verdeeld worden op basis van binnenkomst, maar op basis van objectieve criteria zoals opvangcapaciteit, bnp, werkgelegenheid en de algemene economische situatie van de lidstaten. De capaciteiten, belangen, en voorkeuren van asielzoekers dienen hierin te worden meegenomen, om secundaire migratie te voorkomen en om de kans op succesvolle integratie te vergroten.
- Maak afspraken over een verdeelmechanisme dat in werking treedt bij een plotselinge toename van asielaanvragen aan de Europese buitengrenzen. Zo moet worden voorkomen dat landen als Italië, Griekenland en Spanje (opnieuw) voor grote problemen komen te staan en de rechten van asielzoekers niet kunnen waarborgen.
- Nederland dient met andere lidstate op te trekken om met zoveel mogelijk EU-landen gezamenlijke afspraken te maken en (economische) sancties moeten worden opgelegd aan lidstaten die weigeren vluchtelingen op te nemen.

3) Maak een eind aan de inhumane opvang in Griekenland

Het is de derde verschrikkelijke winter op rij voor vluchtelingen in Griekenland. VluchtelingenWerk vindt het onbestaanbaar dat Europa de ogen lijkt te sluiten voor het feit dat mensen onder desastreuze omstandigheden moeten zien te overleven, alleen omdat zij asiel willen aanvragen in Europa. De situatie is mensonterend en in strijd met internationale mensenrechten en Europese wetgeving. Wegkijken is niet langer een optie:

- Europese lidstaten moeten urgent solidariteit tonen en een aanzienlijk aantal vluchtelingen vanuit Griekenland herplaatsen in de EU.

- De EU moet Griekenland blijven ondersteunen met geld en middelen om te zorgen dat het Griekse asielsysteem functioneert en de opvang voldoet aan Europese normen.
- Organisaties die vluchtelingen ondersteunen dienen te worden gesteund door de EU. Het helpen van vluchtelingen mag nooit illegaal zijn.

4) Investeer in veilige en legale routes

Wegens het gebrek aan veilige en legale routes voor het aanvragen van asiel in Europa zijn asielzoekers afhankelijk van mensensmokkel en levensgevaarlijke routes. Juist door het bieden van een legaal, veilig en gereguleerd alternatief wordt mensensmokkel tegen gegaan en kan de EU (kwetsbare) vluchtelingen de bescherming bieden die zij nodig hebben.

- Om mensensmokkel en het gebruik van levensgevaarlijke routes tegen te gaan, moet de EU de mogelijkheden voor legale en veilige routes uitbreiden, zoals het verstrekken van humanitaire visa, asiel op humanitaire gronden en grootschalige hervestiging in Europees verband.
- De mogelijkheden voor legale en tijdelijke (arbeids)migratie dienen te worden verruimd door de uitbreiding van mogelijkheden voor tijdelijke werkvisa, studievisa en community sponsorships.

5) Migratiedeals alleen onder strikte voorwaarden

De EU kan de verantwoordelijkheid voor vluchtelingen niet afschuiven op derde landen, die bovendien al het grootste deel van de vluchtelingen opvangen. VluchtelingenWerk is dan ook zeer kritisch over toekomstige migratiedeals. Op dit moment is er geen enkel Noord-Afrikaans land dat bescherming kan bieden in lijn met internationale en Europese standaarden voor bescherming. Toekomstige afspraken moeten aan een aantal voorwaarden voldoen voordat ze gesloten worden.

- Wanneer landen buiten de EU medeverantwoordelijk gemaakt worden voor het opvangen van vluchtelingen gelden er hoge en uniforme kwaliteitseisen ten aanzien van opvang, asielpcedure en onafhankelijke monitoring en regelmatige evaluatie van de uitvoering. Het Vluchtelingenverdrag en het Europees en internationaal recht is leidend. Zo volgt uit rechtspraak dat opvang meer is dan alleen een dak en voedsel; er moet ook *perspectief* zijn voor vluchtelingen. Bijvoorbeeld door onderwijs voor kinderen of toegang tot de lokale arbeidsmarkt.

- Landen die veel vluchtelingen opvangen moeten worden ondersteund met capaciteitsopbouw voor zowel humanitaire opvang als voor de ontwikkeling van lokale asielsystemen, inclusief integratiebeleid.
- Europese migratiedeals dienen tot stand te komen op democratische wijze, waarbij het Europees parlement en nationale parlementen betrokken worden.

6) Biedt kansen aan vluchtelingen en zorg voor integratiemogelijkheden

Bescherming bieden aan vluchtelingen betekent ook dat zij in alle landen van de EU de kans krijgen een nieuw bestaan op te bouwen. Dit vergt veel van hen zelf, maar vraagt tegelijkertijd van de ontvangende samenleving dat zij openstaat voor vluchtelingen en dat het maatschappelijk draagvlak daarvoor wordt gestimuleerd.

- Asielzoekers die recht hebben op bescherming moet zo snel mogelijk verblijfszekerheid krijgen door een zekere verblijfsstatus die binnen een redelijke termijn wordt omgezet in een permanente status.
- Na de statusverlening geldt het recht op gezinshereniging en zijn vlotte toegang tot taalonderwijs, scholing, medische zorg en werkgelegenheid essentieel.

Wij hopen dat u onze inbreng kunt gebruiken voor het debat.

Met vriendelijke groet,

Jasper Kuipers,
Adjunct-directeur